1847. N°. 107.

LEYDSCHE COURANT.

De Courant wordt Maandag, Woensdag en Vrijdag uitgegeven. Die van Maandag komt uit Zaturdag avond.

MAANDAG, 6 SEPTEMBER.

De Prijs der Courant is f 12 in het jaar; de afzonderlijke nommers worden tegen 10 Centen afgegeven.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

LEYDEN, 4 September.

Ter algemeene Vergadering van het Hoofdbestuur en de Afgevaardigden der Districts-Commissien van het Fonds ter aanmoediging en ondersteuning van de Gewapende Dienst in de Nederlanden, gehouden binnen Amsterdam, op den 28sten Julij ll., is uitgebragt het een en dertigste jaarlijksch verslag.

Uit de daarin voorkomende rekeningen is gebleken: dat ten behoeve van het primitive fonds voor het te kort komende op de inkomsten over het jaar 1846, alsmede om te voorzien in de uitkeering van het resterende kapitaal en de daarop verloopene renten toekomende aan vier kinderen, wier vaders in den veldtogt van 1815 sneuvelden, en waarvan hieronder nader, zijn verkocht geworden *f* 15,000 inschrijvingen 4 pCt. nationale schuld, benevens *f* 3450 inschrijvingen 3 pCt. nationale schuld, waardoor het kapitaal der 4 pCt. inschrijvingen nationale schuld op 31 December 1846 is verbleven op *f* 939,100; terwijl dat der 3 pCt. inschrijvingen nationale schuld geheel is opgeruimd.

Dat ten behoeve van het primitive fonds voor gratificatien aan de deelgeregtigden over het jaar 1846 is uitbetaald *f* 47,786.13, en daarenboven nog voor aanzuiveringen van gratificatien, welke over den jare 1845 niet waren uitbetaald geworden *f* 416.02½.

Dat van bovengenoemde kinderen tot de deelgeregtigden in Belgie behoord en den ouderdom van 18 jaren reeds sedert lang bereikt hebbende, er drie, en de erven van één in vreemde landen opgespoord en gevonden zijn, en aan hen, volgens de overeenkomst van den jare 1843 met dat Rijk, is uitbetaald het resterende van het kapitaal van de bijdrage in der tijd van het Waterloo-Committé te Londen ontvangen, ten behoeve van weezen en kinderen, wier vaders in den veldtogt van 1815 sneuvelden, ten bedrage van *f* 1370.93½, alsmede de daarop te goed gekomene renten beloopende *f* 1507.81, en dus te zamen een bedrag van *f* 2878.74½. Terwijl van de renten nog uit te keeren blijft *f* 100.49, toekomende aan de erven van één kind, beneden 18 jaar overleden.

Dat aan het invalidenhuis te Leyden zijn goedgedaan de pensioenen en gratificatien, die door de in dat gesticht geplaatste militairen, van den Staat en van dit fonds worden getrokken, alsmede de renten van de ten behoeve van dit gesticht bestaande *f* 7200 inschrijvingen 4 pCt. nationale schuld, benevens het ontvangen subsidie van het gouvernement over het jaar 1846 ten bijdrage van *f* 5000, en die van de stad Leyden, mede over het jaar 1846 ten bedrage van *f* 600, en alzoo te zamen ingebragt eene somma van *f* 19,196,09, en dat, boven en behalve deze som, tot onderhoud van het gebouw, administratie, voeding en kleeding der invaliden is uitbetaald eene som van *f* 8492.08; terwijl het getal der invaliden op 31 December 1846 in dat gesticht aanwezig bedroeg 100.

Dat van de rente van de eerste gift van het Waterloo-Committé te Londen aan verminkten en nageblevenen van gesneuvelden van den veldtogt van 1815, en wel over de jaren 1845 en 1846, is uitbetaald eene somma van *f* 2139.

Dat het hoofdbestuur, ten gevolge van het genomen besluit in de algemeene vergadering des vorigen jaars, is voortgegaan met de provisionele bedeeling aan verminkten uit vroegere oorlogen, gevoerd vóór November 1813, waarvoor aan gratificatien in het jaar 1846 is uitbetaald *f* 3814.49½.

En eindelijk dat ten behoeve van het fonds voor de slagtoffers uit den strijd met Belgie in den loop van het jaar 1846, om te voorzien in het te kort komende op de inkomsten van dit fonds zijn verkocht geworden *f* 7000 inschrijvingen 4 pCt. nationale schuld, waardoor het kapitaal dezer 4 pCt. inschrijvingen ten behoeve van dit fonds op 31 December 1846 is verbleven op *f* 258,100.

In den loop van het jaar 1846 zijn ten behoeve van dit fonds aan bijdragen ingekomen *f* 272.76, benevens de door het hoofdbestuur ontvangene renten der belegde gelden ten bedrage van *f* 10,762.55, waaronder zijn begrepen de renten van *f* 3000 2½ pCt. en *f* 2100 4 pCt. inschrijvingen nationale schuld, waarvan de vruchten aan dit fonds zijn afgestaan, alsmede ⅔ gedeelte van het bedrag der collecte; daarentegen zijn aan gratificatien over het jaar 1846 uitbetaald *f* 27,178.67½, en aan achterstallen over het jaar 1845 *f* 387.18.

Het hoofdbestuur, dit kort verslag van den staat van het fonds aan het publiek mededeelende, zal, zoo spoedig het zich hiertoe in staat zal bevinden, het een en dertigste jaarlijksch verslag van het hoofdbestuur aan de afgevaardigden der districts-commissien, benevens de handelingen der algemeene vergadering en de daarin genomene besluiten aan de commissien in het Rijk verzenden.

— Het hoofdbestuur der Vereeniging tot afschaffing van sterken drank, het van 't hoogste belang achtende, dat de nieuwe kolonie in den Anna Paulowna polder mogt kunnen bewaard blijven van de pest der tapperijen, had de vrijheid genomen, per missive, aan de permanente Commissie uit den Raad van Bestuur der Anna Poulowna Maatschappij met aandrang te verzoeken dat zij de oprigting van jenever-tapperijen of het openstellen van eenige andere gelegenheid tot verkrijgen van sterken drank zou verhinderen. Het drong dit aan, door te wijzen op meerder' ijver, gezondheid, welvaart, eerlijkheid wegens minder geldgebrek, orde en rust, die daarvan bij de bevolking der kolonie de gelukkige gevolgen zouden zijn, en voerde het voorbeeld aan van het eiland Marken, wiens inwoners geen sterken drank gebruiken, en waar, in den afgeloopen bangen winter, van de 175 huisgezinnen slechts 5 bedeeling hebben ontvangen. Weinige dagen hierna ontving het hoofdbestuur het volgend antwoord:

»*Haarlem*, 28 *Julij* 1847. In antwoord op uwen brief van den 19den dezer, heeft de permanente Commissie uit den Raad van Bestuur der Anna Paulowna Maatschappij het genoegen u de verzekering te geven, dat zij in het algemeen bereid is om, waar zij kan, het gebruik van sterken drank in den polder tegen te gaan. Dadelijk na de ontvangst van uwen brief heeft zij besloten, dat onder de voorwaarden van verhuring der arbeidswoningen van nu aan, in het vervolg eene bepaling zal worden opgenomen, dat in de verhuurde woning geene tapperij zal mogen worden uitgeoefend, noch eenige sterke drank verkocht."

— Staat aanwijzende het aantal Reizigers, benevens de Opbrengsten gedurende de maand Augustus 1847, op den Hollandschen IJzeren Spoorweg.

Vertrek van	Aantal Reizigers.	Opbrengst van Reizigers
Amsterdam	24,033	*f* 28,543.25
Halfweg	445	- 150.60½
Haarlem	16,691	- 11,838.45
De Zantvoortsche Laan	60	- 52.55
De Vogelenzang	833	- 649.60
De Hillegommerbeek	91	- 65.05
Veenenburg	790	- 589.90
Piet-Gijzenbrug	824	- 641.50
Warmond	776	- 636.55
Leyden	10,496	- 8,290.80
Voorschoten	799	- 510.00
Nieuw Oost-Einde	292	- 274.55
's Gravenhage	23,099	- 21,354.25
Rijswijk	374	- 221.85
Delft	8,836	- 4,479.05
Schiedam	7,208	- 2,988.55
Rotterdam	23,951	- 21,078.90
Vervoer van Goederen enz.	—	- 10,769.04½
Totaal	119,598	*f* 113,134.45
Bedrag der vorige opgaaf	425,544	- 432,341.74½
Totaal-Generaal	545,142	*f* 545,476.19½

'sGRAVENHAGE, 3 September.

Z. M. de Koning heeft benoemd tot ridders der orde van den Ned. Leeuw, den Heer Alphonse Grün, Hoofd-redacteur van den *Moniteur-Universel* en Advokaat bij het Koninklijk Geregtshof van Parijs, en den bijzonderen Legatie-Raad von Maucler, Kamerheer des Konings van Wurtemberg; en voorts tot grootkruis der orde van de Eikenkroon, den Luitenant-Generaal Baron von Spitzemberg, Opperkamerheer van het Hof des Konings van Wurtemberg.

— In het *Weekblad van het Regt* vindt men eene aankondiging van de Heeren W. H. Suringar en C. A. den Tex, van Amsterdam, houdende, dat zij, door het te Frankfort a/M. in September jongstleden gehouden congres, betreffende het gevangeniswezen, als voor het Koningrijk der Nederlanden belast met de briefwisseling, met het ontvangen van stukken en mededeelingen

en, met het geven van inlichtingen omtrent het volgend congres, hetwelk op den 20sten September eerstkomende te Brussel zal geopend worden, zij hunne landgenooten uitnoodigen tot het inzenden van al de stukken, waarvan de mededeeling aldaar mogt gewenscht worden, terwijl zij gaarne inlichtingen zullen geven, voor zoo verre die mogten worden aangevraagd.

DELFT, 2 September.

De leerlingen der Koninklijke Akademie alhier, de Heeren E. van der Elst, S. Schreuder, O. F. U. J. Huguenin en F. C. H. Libert, bestemd voor het vak der mijnen in Oost-Indië, welke hunne voorbereidende studien aan deze Akademie volbragt hebben, zijn dezer dagen naar Engeland vertrokken, om die practisch te voltooijen, onder het opzigt van den Adspirant-Ingenieur voor de Oost Indische dienst, den Heer C. de Groot.

AMSTERDAM, 3 September.

De Regering dezer stad heeft uit de gemaakte nominatie benoemd tot Hoogleeraar in de Wis- en Natuurkunde, den Heer C. J. Matthes, en tot Hoogleeraar in de Scheikunde en Pharmacie, den Heer E. H. Baumhauer, de eerste thans Hoogleeraar aan het Athenaeum te Deventer, de tweede aan dat te Maastricht.

— De Nederlandsche Handelmaatschappij heeft bevracht 4 schepen voor Amsterdam, 3 voor Rotterdam en 1 voor Dordrecht.

— In het *Handelsblad* leest men:

Men heeft ons verzocht het volgende te willen mededeelen: Daar door de veranderde grondstellingen van het Nederlandsche Bijbelgenootschap, om voortaan Bijbels en Testamenten met en zonder Psalmen enz., aan een ieder te verkoopen, in plaats van aan behoeftigen om niet uit te deelen, het weldadige doel der Inschrijvers meestal wordt gemist; en daar men aan de ondergeschikte Besturen, met uitzondering van Amsterdam, aan welke de gratis-uitdeeling is verbleven, de vrije beschikking over Bijbels enz. voor slechts de helft van het bedrag der gestorte, dat is: het een derde der ingezamelde gelden, heeft toegestaan, en die Besturen zich daardoor in hunnen werkkring belemmerd gevoelen; en eindelijk, daar velen het gratis verspreiden van den Bijbel als kerkboek wenschelijk en noodzakelijk hebben geacht, en de vertaling des Bijbels door het Nederlandsche Bijbelgenootschap de kerkelijke goedkeuring mist, zullen eenige Bijbelvrienden, in vereeniging met de Nederlandsche Bijbel-Compagnie, eene inrigting tot stand trachten te brengen, waardoor de onderscheidene Bijbelgenootschappen gelegenheid zullen hebben, om zich voor denzelfden prijs, als bij het Hoofdbestuur moet worden betaald, maar voor het volle bedrag der ingezamelde gelden, niet alleen kerkelijk goedgekeurde Bijbels en Testamenten, naar de Staten-vertaling met de nieuwe spelling, maar ook Bijbels en Nieuwe Testamenten met de berijmde Psalmen enz., Psalmboeken met de Evangelische Gezangen, en afzonderlijke Evangelische Gezangen aan te schaffen, terwijl men zulks, behalve tot het Hervormde, ook dadelijk tot de Luthersche kerkgenootschappen wenscht uit te strekken.

— Wij vernemen dat de Heeren Noman en Zoon te Zalt-Bommel de Indische staatsbladen van 1816—1845, benevens de Oost-Indische wetboeken, die met 1o. Januarij aanstaande in Oost-Indië zullen worden ingevoerd, in klein formaat hebben uitgegeven, en alzoo voor de kennis onzer Overzeesche bezittingen eene allezins verdienstelijke taak hebben vervuld. De uitvoering onderscheidt zich gunstig, zoowel door sierlijkheid als netheid en duidelijkheid van druk. Het boekje behelst als volgt:

Grondwet voor het Koningrijk der Nederlanden;

Reglement op het beleid der Regering in Nederl. Indie;

Reglement op de regterlijke organisatie en het beleid der Justitie in Nederlandsch Indie;

Burgerlijk wetboek van Nederl. Indie;

Algemeene bepalingen van wetgeving van Nederl. Indie;

Wetboek van Koophandel voor Nederlandsch Indie;

Algemeene bepalingen van wetgeving voor Nederl. Indie;

Bepalingen betreffende de misdrijven, begaan ter gelegenheid van faillissement, en bij kennelijk onvermogen, mitsgaders bij surseance van betaling in Nederlandsch Indie;

Compendium. De civiele wetten en verordeningen der Mahomedanen (St. bl. van Nederl. Indie no. 55 van 1828).

HOORN, 1 September.

Ter vervulling van de opengevallen betrekking van Regter in de Arrondissements-Regtbank alhier, door het eervol ontslag van Mr. J. P. C. Lampsius, heeft genoemde Regtbank de volgende lijst van aanbeveling opgemaakt: Mrs. P. J. Sikinger, Kantonregter te Enkhuizen, Jhr. A. van Akerlaken, Substituut-Griffier alhier, en J. F. F. van Valkenburg, Plaatsvervangend Kanton-Regter te Haarlem.

DEN HELDER, 1 September.

Zondag namiddag, den 29sten Augustus, vertrokken uit het Nieuwe Diep drie sloeplieden in eene zoogenaamde noordsche vlet of jol, met doel om de buitengaats zijnde schepen hunne dienst aan te bieden bij het binnenloopen. Heden morgen vernemen wij, dat deze wakkere mannen, wien het noch aan moed, noch aan bekwaamheid ontbrak, en waarvan één vader van 7 en één vader van 3 kinderen, slagtoffers van hunnen goeden wil zijn geworden, om hunne huisgezinnen het noodige onderhoud te verschaffen. Men heeft de jol vol water voor anker zien liggen, met een staak er op waaraan een doek tot noodsein; door het onstuimige weder was het niet mogelijk haar te naderen.

UTRECHT, 2 September.

Alhier is overleden de Heer J. J. Dodt, geboren te Flensburg, Lector in de Hoogduitsche taal aan onze Hoogeschool en Amanuensis bij de Bibliotheek, Lid van eenige geleerde Genootschappen. De wetenschap verliest in hem een ijverig beoefenaar en geleerde, die in verscheiden geschriften zich als zoodanig heeft doen kennen.

LEEUWARDEN, 31 Augustus.

Gisteren avond is de schouwburg met de daarbij behoorende gebouwen, staande in het Ruiterskwartier alhier, in vier percelen verkocht, voor *f* 10,232, aan eene vereeniging tot instandhouding van het tooneel, onder den naam van Archimedes. Wij twijfelen niet of dit gebouw zal tot hetzelfde doel, als waarvoor het gedurende eene reeks van jaren is gebruikt, worden aangewend.

GRONINGEN, 2 September.

De brand in de veenen, onder de gemeente Onstwedde, heeft geene groote schade aangerigt, en volgens de laatste berig en heeft met dien thans geheel in de magt.

MAASTRICHT, 1 September.

De voorbereidende werkzaamheden voor den ijzeren spoorweg van Maastricht naar Aken zijn thans afgeloopen, zoo dat men nu tot de toewijzing van den aanbouw zelven zal overgaan; het eenige, waaruit nu nog moeijelijkheid en oponthoud kunnen ontstaan, is de aankoop of onteigening der benoodigde gronden; maar ten gevolge van de op zoodanige onteigeningen gestelde verordeningen, zal ook zelfs deze vertraging niet van langen duur kunnen zijn.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

VEREENIGDE STATEN.

NEW-YORK, 18 Augustus.

Alhier is op aanzoek van de Hollandsche Maatschappij voor landverhuizers, de Kapitein van het schip de Eendragt, van Schiedam, aangehouden, omdat bij 42 passagiers meer aan boord had, dan bij volgens de gemaakte bepaling mogt hebben; voor ieder passagier, welke te veel aan boord is, moet 50 dollars (Holl. Rijksd.) betaald worden.

— De Heer Barnum, die nog onlangs met den bekenden dwerg Tom Thumb rondreisde, heeft nabij deze stad uit zijne winsten een paleis laten bouwen, dat in Oosterschen stijl opgetrokken en met torentjes en minarets versierd is.

TURKYE.

CONSTANTINOPEL, 18 Augustus.

De Porte heeft, ten gevolge van de voortdurende weigering van het Grieksche Bewind, om aan hare vorderingen toe te geven betrekkelijk de vereffening van het tusschen die beide Staten bestaande geschil, andermaal besloten tot het nemen van dwangmaatregelen tegen Griekenland. Binnen eene maand, na de kennisgeving van dat besluit, zou de toelating van al de Grieksche Consuls ingetrokken en de kustvaart onder Grieksche vlag in al de Turksche havens verboden worden.

— Volgens berigten uit Albanië, zouden de Turksche troepen onderscheiden voordeelen op de opstandelingen behaald hebben.

SPANJE.

MADRID, 27 Augustus.

De Generaal Narvaez is hier uit Parijs aangekomen, en heeft reeds bijeenkomsten met de Ministers Pacheco, Benavides en Bebamonde gehouden. Hij zou heden eene bijeenkomst met de Koningin hebben, en morgen zag men de officiële bekendmaking van de vorming van een nieuw Kabinet te gemoet. Omtrent die zamenstelling is nog geen de minste zekerheid.

TOSCANE.

De doodstraf is hier afgeschaft. Reeds de grootvader van den regerenden Vorst, Leopold I, verbande die, maar later werd zij weder ingevoerd. Geen andere der Italiaansche Staten kan zich op dezen trap van beschaving beroemen; echter wordt gemeld, dat ook de Paus voornemens was de doodstraf in zijne Staten af te schaffen.

OOSTENRIJK.

WEENEN, 24 Augustus.

Volgens bevel van Z. M. zal de Akademie te Krakau in stand blijven; de studie in de regten zal onderwezen worden op de wijze als dit aan de Akademie te Lemberg plaats heeft, en dit jaar nog in werking worden gebragt.

FRANKFORT.

29 Augustus.

Het getal der badgasten in de Taunus- en Rhijnbaden was dit jaar niet zoo groot als vroeger. Wiesbaden telde de meeste bezoekers; de laatste vreemdelingen-lijst bevat ruim 10,000 nommers. Na Wiesbaden hielden er zich de meesten op te Ems, namelijk 4,250.

HAMBURG.

31 Augustus.

De policie is op het spoor gekomen van eene bende valsche munters, die hare vertakkingen in Berlijn en Parijs had; zij bestond uit 9 personen, onder welke eenige Russen, die aan hunne Regering zullen uitgeleverd worden.

— Het plan tot het stichten van eene Hoogeschool alhier schijnt voor goed opgegeven te zijn.

— Eenige dagen geleden overleed alhier, in den zoogenaamden diepen kel-

der in de Nicolaïstraat, de kleindochter van wijlen den Vrijheer von Knigge, die door zijn werk, over den omgang met menschen, beroemd is geworden. De plaats waar deze vrouw stierf, toont genoegzaam aan, hoe diep zij gezonken was en in welk eene ellende zij leefde. Zij was in Frankrijk geboren en kwam na den dood haars vaders met hare moeder in deze stad, werd achtereenvolgende de maîtres van Mortier, Davoust en andere Fransche officieren, leefde in pracht en weelde, hield bras- en slemppartijen, die aan den tijd van Lodewijk den XV herinnerden en was als zoodanig zeer in naam. Met de jaren veranderde ook hare bekenden. Zij daalde hoe langer hoe lager, werd eindelijk eene openbare bedelares en zoo stierf zij in een kelder.

ENGELAND.

LONDEN, 1 September.

Het Nederlandsch smaldeel onder bevel van Z. K. H. Prins Hendrik, en bestaande uit de fregatten Prins van Oranje, Rijn en Sambre, korvet Juno en schoener Saparoea, is Donderdag jl. voor Edimburg aangekomen, en heeft onder het lossen van de gebruikelijke salut-schoten, die van het fort Leith beantwoord werden, daar het anker laten vallen. De Prins is terstond door den Nederlandschen Consul en van wege den militairen bevelhebber, aan boord van zijn fregat begroet, en den volgenden ochtend, met zijn gevolg aan wal gestapt, waar hij is verwelkomd door den militairen commandant en eene eerewacht van 100 man van het garnizoen. Z. K. H. is hierna, begeleid door een detachement ruiterij, naar een Hôtel gereden, waar hij zijn intrek heeft genomen, en heeft bij onderscheidene voorname personen bezoeken afgelegd. Men dacht dat Z. K. H. eenige dagen te Edimburg verblijven zou, om de merkwaardigheden der stad en de omstreken te bezigtigen.

— In de *Times* leest men: Men verzekert dat de Spaansche fondsenhouders schikkingen hebben gemaakt om den Heer Henderson uit Madrid te doen terugkeeren, op dat een algemeen congres der schuldeischers van Spanje in Frankrijk, Engeland, Belgie, Nederland en Duitschland, in de volgende maand te Madrid zal worden gehouden. De zending uit Engeland zal bestaan uit een lid van het Parlement en eene deputatie van het comitté, terwijl de Regering hare ondersteuning beloofd heeft.

— In de laatste week zijn hier ingevoerd 1,382 runderen en 3,621 lammeren; in de overige havens van het Rijk 3,200 stuks vee, grootendeels uit Nederland, ook uit Bremen en Hamburg.

— De *Marklane Express*, een blad dat bijzonder voor den graanhandel is ingerigt, verzekert, dat het bedrag van het passief der onderscheidene faillieten die er in dien tak van handel sedert eenige dagen hebben plaats gehad, bijna 5,000,000 £ of *f* 60,000,000 beloopt.

— Uit Dublin wordt gemeld, dat de graanoogst daar te lande alom overvloedig uitvalt en wat de hoedanigheid betreft, voortreffelijk is. De opbrengst van tarwe, haver en gerst was grooter dan men ooit beleefd had.

— Bij onze noordelijke eilanden is een vreeselijk ongeluk gebeurd. Het schip Canton, van Hull, dat meer dan 300 landverhuizers aan boord had, is den 22sten Aug., in een geweldigen storm te Durness op de rotsen geworpen; niemand is gered; alleenlijk waren den 24sten, 17 lijken aangespoeld.

BELGIE.

ANTWERPEN, 2 September.

De Heer Mocher, eigenaar van het Hôtel Rubens alhier, is gisteren nacht in weinige oogenblikken bezweken, tot ontsteltenis van hen die hem nog den vorigen dag vol leven en in al zijne kracht hadden gezien. De geneesheeren hebben onmiddelijk erkend dat hij aan een hevig vergif gestorven is. De justitie heeft aanstonds onderzocht of er vergiftiging of zelfmoord heeft plaats gehad. Hare nasporingen hebben haar genoopt eene vrouw in hechtenis te nemen, welke zich met het magnetismus ophield, en als zoodanig raad gaf en middelen voorschreef. Het schijnt dat de Heer Mocher haar raad gevraagd had en dat zij in eenen staat van somnambulismus recepten voorschreef. Een Apotheker, even ligtgeloovig als hij, had die kruiden gemengd, waaronder zich de zwaarste vergiften bevonden, en het gebruik van deze moet den dood van den Heer Mocher hebben veroorzaakt.

STADS BERIGTEN.

BROODZETTING,

Ingaande Maandag den 6den *September* 1847.

Maximum van den prijs, waar *niet boven*, maar *wel beneden* zal mogen worden verkocht, ingevolge Koninklijk besluit van den 25sten Januarij 1826, (*Staatsblad* N°. 5) en de dispositie van H. H. Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland, van den 5den December 1828, (*Provinciaalblad* N°. 161.)

Het Roggebrood, van zuivere Rogge gebakken, wegende drie Nederlandsche ponden, op	38 Cents.
Een pond vijf oncen, op	19 »
Het Tarwebrood, beste soort, wegende een Nederl. pond, op	37 »
Vijf oncen, op	18½ »
Het Franschbrood van een Nederl. pond, op	37 »
Vijf oncen, op	18½ »
Het Huisbak, wegende een Nederl. pond, op	33 »
Vijf oncen, op	16½ »
Het minste soort of zoogenaamd krop uit de zak, van een Nederl. pond, op	27 »
Vijf oncen, op	13½ »

Alles gebakken overeenkomstig art. 2 van het Reglement op het bakken en verkoopen van brood, gearresteerd den 5den September 1846.

Burgemeester en Wethouders der stad Leyden,
DU RIEU.

Leyden, 2 *September* 1847. Ter ordonnantie van dezelve,
v. PUTTKAMMER.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS DER STAD LEYDEN, brengen bij deze, ter kennisse van de Patentpligtige Ingezetenen dezer Stad, dat op Maandagen, Dingsdagen, Donderdagen en Vrijdagen den 6, 7, 9, 10, 13, 14, 16 en 17den dezer maand, des namiddags tusschen *vier* en *zes* uren ter Stedelijke Secretarie zal gevaceerd worden tot de afhaling der ingevulde Patentbladen dienst 1847 en 48, zullende na afloop dier dagen de onafgehaalde door de Deurwaarders der Directe Belastingen, tegen betaling van *tien Cents* en onder geheudenheid van dezelve in hunne tegenwoordigheid te onderteekenen aan de belanghebbenden worden bezorgd.

DU RIEU,

Leyden, 4 *September* 1847. Ter ordonnantie van dezelve,
v. PUTTKAMMER.

In de maand Augustus 1847, zijn binnen de Stad *Leyden* overleden 74 personen, als: 18 Mannen, 16 Vrouwen, 24 Zoons en 16 Dochters, daarenboven levenloos aangegeven 2. In diezelfde Maand zijn aldaar geboren 77 Kinderen, als: 33 Zoons en 44 Dochters.

KERKNIEUWS.

MIDDELBURG, 30 Augustus. Gisteren avond hield de beroepen Predikant bij de Waalsche gemeente alhier, J. H. Gerlach, zijne intree-leerrede, tot grondslag hebbende 2 Cor. III. vs. 5—12. Des morgens was zijn Wel-Eerw. in het H. dienstwerk bevestigd door den Pred. Delprat, van Rotterdam.

DE RAGGED-SCHOOLS TE LONDEN. INRIGTINGEN VOOR VERWAARLOOSDE KINDEREN VAN DE STRAAT, BEDELAARS, ENZ.

Over dergelijke inrigtingen is eene uitvoerige beschrijving geleverd in de Bijdragen der Maatschappij: *Tot Nut van 't Algemeen*, 5de jaargang, no. 3. Men kan daaruit naauwkeuriger leeren kennen den oorsprong der scholen, haar doel, de wijze van oprigting, eene handleiding, om als leiddraad bij de stichting te dienen en tevens den werkkring der vereeniging van menschenvrienden, welke zich het daarstellen van dergelijke nuttige inrigtingen in Engeland heeft voorgesteld. Er is ons echter aanleiding gegeven (schrijft de *Amsterdamsche Courant*, uit welken wij dit artikel overnemen) door een beknopt, maar uiterst belangrijk artikel in de Quarterly Review, van December 1846 (een beroemd Engelsch Maandschrift) om de zaak ook in dit dagblad aan onze lezers nog meer algemeen bekend te maken, en hen die de Engelsche taal verstaan, tevens naar de opzettelijke lezing van dat artikel te verwijzen, omdat wij inderdaad deze zaak van hoog gewigt rekenen.

Er bestaat te Londen en in alle groote steden en zoo ook te Amsterdam en elders in ons Vaderland, eene klasse van verwaarloosde kinderen, die den naam van straatjongens, bedelaars-kinderen van beide sekse, straatschooijers, straatslijpers, als anderzins dragen, daaronder behooren de kleine luciferskoopers, jonge liedjeszangers, stelten- en polkadansers, de kinderen die b. v. bij de pakhuizen rondom de suiker-, stroop- en koffijbalen zwerven, en dergelijke meer, zoo mede jonge kinderen van gevangenen of jeugdige misdadigers, die een ballast der maatschappij zijn, de kanker voor nationale welvaart, en die ook van geen God of Godsdienst het geringste begrip hebben. Voor Bewaar-, Zondags- of Armenscholen zijn zij niet geschikt, zij zijn er te haveloos voor; de school voor die kinderen immers moet de opvoeding in huis geheel vervangen; het kind toch, dat uit de slaapstede of uit het verblijf van dronkenschap, ontucht, vloeken en diefstal komt, en naar ziel en ligchaam beide geheel haveloos, morsig, slordig, verwend en de tucht ontwassen is, dat kind behoeft eene geheel afzonderlijke school. Het eerste en voornaamste doel der Ragged School *) is het inprenten van de kennis aan God; zonder dat beginsel toch is er geen heil te hopen, aan geen tijdelijke welvaart zelfs te denken, ja al was de natie schatrijk en iedere stand bemiddeld, dan zou zonder de kennis aan God en Godsdienst de aarde nog eerder een hel zijn, dan eene voorbereiding ten hemel, waartoe het aardsche leven ééniglijk dienen moet. Leermeesters van Londen zonderen een paar dagen der week hunne vrije avonduren kosteloos af, vooral de Zondag-avonden om die straatkinderen te beschaven, de kennis aan God en den Heiland hun in te prenten: en als belooning van oppassendheid, vlijt en leerzaamheid, hun alsdan in de week ook eenig onderrigt in schrijven, lezen en rekenen te geven. De kosten van locaal, licht en benoodigdheden verschaft de vereeniging van heeren en dames, die wij boven noemden, ter bevordering dezer Scholen werkzaam. De School moet geopend worden in het armoedigst gedeelte der stad. De vereeniging zorgt voor betere kleeding, waar zij ziet, dat de kinderen zich waardig maken, en vóór alles worden zij eens duchtig gereinigd; op zindelijkheid wordt vooral acht geslagen. Bij aankomst zien deze straatkinderen er zoo erbarmelijk uit, dat hun kleedij als rag is en de haarsnijder soms zijne dienst naauwelijks verleent, zoo haveloos ziet hun haar er uit. De kinderen worden alzoo gereinigd, allengs beschaafd, gebogen en verbeterd, en hoe zonderling dit alles, hoe onuitvoerbaar het schijnen moge, het is als of het opvolgen van de uitspraken des Evangelies (men zie slechts eens Luc. XIV vs. 21—23, volgens v. d. Palm) wondervollen zegen en ongedachte krachten geeft! Die, bijv. (wat het verschaffen van kleederen betreft) zijne oude plunje aan geen oudkleer verhandelen wil, die zendt ze naar de Ragged-School, o! daar doet men met die afgelegde oude kleederen wonderen der kunst! Men maakt ze daar van pas, of de kinderen herstellen ze zelve, en

*) Een nitheemsche naam, ontleend van de havelooze, gescheurde kleeding der bedelaarskinderen.

leeren aldus zich zelven op die wijze helpen. De Ragged-School, die wij liefst Liefdescholen, Straatscholen, maar geene Bedelaarsscholen heeten zouden, hebben sedert haar kort bestaan, blijkens officiële rapporten van de policie en van het bestuur zelve dezer scholen, reeds eenen aanmerkelijken invloed geoefend op de vermindering van diefstal en andere misdrijven van jeugdige boetelingen in die wijken, waar zij te Londen, Manchester enz. het meeste plaats vonden.

Maar wat doet men met die kinderen naderhand, als zij die scholen verlaten? — Wij vragen van onzen kant, wat doet men er mede, als men ze in het kwade, losbandige, ruwe, dierlijke leven laat voortgroeijen, als men ze laat opgroeijen ten koste van den Staat, voor de gevangenis, tot last der openbare of kerkelijke armen-kas, voor de kroeg, voor het speel- en nachthuis, aanstekelijk voor allen, die hen omringen, eene ware pest der maatschappij? — Maar bovendien: de schrift zegt: ik heb nooit gezien een eerlijken mans »kind bedelende om brood." Er zullen brave, nijvere menschen van groeijen, als zij de Ragged-School verlaten.

Waarom begrijpt men toch niet meer, dat de ware, de diepste, ja bijna zouden wij durven zeggen de éénige wortel der armoede, in zedeloosheid, in gebrek aan godsvrucht en de kennis der waarheid, ons geopenbaard in den Verlosser, — gelegen is? Neemt wat gij wilt uit dien poel van jammer en ellende, die armoede heet: gij ziet er ja, veel kwijning door mindere algemeene welvaart, wij willen het eens toegeven, en het is zeker beter algemeene welvaart uit te breiden, dan al de kunstmiddelen van armen-onderstand telkens te vermeerderen, maar de grootste bron is en blijft toch: zedeloosheid, ontucht, vadzigheid, traagheid, moedeloosheid en gemis aan veerkracht, verwaarloozing van 't gebed en daardoor gemis aan geloofsvertrouwen, liefde, ijver en opgeruimdheid; geen gemeenschap met de kerk, geen lezing van Gods woord, geen prijs stellen op eenen Christelijken wandel, maar wel: wijnhuizen, talrijk in iedere gemeene buurt, en: vermakelijkheden overal, voor weinig geld! — Vroege huwelijken hoe zal men ze afweren? Maar gevoelt de jongeling en 't meisje dat pligt, Godsdienst, Christenpligt gebieden, aan geen huwelijk te denken, voor dat er eerst eens voor ouders gewerkt is en dan eens bezien, of men zijne toekomstige kinderen en het geheele gezin onderhouden kan: dan, maar dan ook alléén zult gij die vroege huwelijken door dat zedelijk middel van pligtbesef gestuit zien: — en buiten dat pligtbesef, niet.

Doch wij zouden alleen over de Ragged-school spreken, en onze stadgenooten opwekken tot oprigting eener dergelijke school voor verwaarloosde kinderen, en ons opstel is van lieverlede uitgestrekt, tot de aanwijzing der eigenlijke en waarachtige hoofdbronnen der armoede. Mogt het niet geheel nutteloos zijn, dan ware onze wensch, onze vurige bede verhoord!

Ook de Heer Suringar deed eene krachtige aansporing ter aanprijzing dezer scholen, in eene redevoering getiteld: »*Mijn bezoek in Mettray*." geplaatst voor het werk »*De Landbouw-kolonie te Mettray* (in Frankrijk) een voorbeeld voor Nederland, geschetst door Mr. M. M. von Baumhauer, Adv. te Utrecht; Leeuwarden, G. T. N. Suringar, 1847. De Heer Suringar prijst daarbij tevens aan het opmaken van kinderregisters door de armverzorgers der verschillende kerkgenootschappen, opdat men het in elke stad en gemeente naauwkeurig wete, hoe groot een aantal en welke kinderen nog geheel van onderwijs en opleiding zijn verstoken, of bij welke het schoolgaan en godsdienstig onderwijs zijn verzuimd. De Heer S. wijst op eene nieuwe vereeniging van welgezinde mannen en vrouwen in Zweden, waaronder de beroemde schrijfster Frederica Bremer geteld wordt, ten doel hebbende om iederen jongeling, iedere maagd, bij het doen der belijdenis te bewegen, het peet-vader- of moederschap over een klein, arm kind te aanvaarden.

O! dat men (voegt de Heer S. er ten slotte bij) niet langer in de groote steden onverschillig aanzie, dat zoo vele kinderen van dronkaards, dieven in en buiten het tuchthuis, van diep gezonkene, liederlijke ouders, hoe langer zoo dieper zinken, en leven en sterven doodarm aan geloof, aan hoop en liefde! Moeten ook zij niet gelooven en weten, dat Christus ook voor hen heeft geleefd, voor hen gestorven en opgewekt is? Zijn er geene Apostelen der Christelijke liefde, die in deze woestijn willen prediken?

ADVERTENTIEN.

Ondertrouwd:

J. F. LA RIVIÈRE,
van Leyden,
EN
C. M. BEEKELAAR.

HAARLEM,
1 September 1847.

Eenige en algemeene Kennisgeving.

Wij Ondergeteekenden betuigen, ook namens onze wederzijdsche Familie, onzen welmeenenden dank, voor de deelneming bij onze Echtvereeniging bewezen.

LEYDEN,
4 September 1847.

C. G. COBET.
J. M. COBET, OLIPHANT.

Voor de menigvuldige bewijzen van deelneming, ons betoond bij het overlijden van onze waarde en onvergetelijke Ouders, betuigen wij allen onzen welmeenenden, hartelijken dank, innig wenschende dat dergelijke verliezen hun nimmer mogen treffen.

J. H. VAN LEEUWEN.
G. VAN LEEUWEN.
J. VAN LEEUWEN.

LEYDEN,
6 September 1847.

Tot Betaling der COUPONS van CERTIFICATEN, 3 pCts. *Werkelijke Schuld*, gedomicilieerd op het *Administratie-Kantoor*, gevestigd te *Leyden*, en verschenen primo September 1847, zal worden gevaceerd des Dingsdags van elke week, *van* 12 *tot* 2 *ure* namiddags, ten Kantore der Administratie op de Hooglandsche Kerkgracht, Wijk VII. No. 972, te Leyden.

Ten Kantore van LEZWYN & EIGEMAN, op het Rapenburg, Wijk I. No. 240, te *Leyden*, wordt gevaceerd *Dingsdags*, *Woensdags* en *Donderdags*, van 9 tot 11 ure, ter Betaling van al de COUPONS, verschenen primo September 1847, van de 3 pCts. CERTIFICATEN der volgende *Administratie-Kantoren*, als van:

De Heeren KETWICH & VOOMBERGH & WED. W. BORSKI.
» » A. K. & P. K. VAN HARPEN en PLUYM en BACKER.
» » S. & D. SAPORTAS, VAN MAARSEVEEN & LE JOLLE en BUYS & KERKHOVEN. En
DE WED. H. F. TJEENCK, c. s.

Ten Kantore van N. NATHANS te *Leyden*, alwaar in de afgeloopen 202de Kon. Ned. Loterij zijn getrokken, op No. 17526 *f* **2,500**, No. 9194 *f* **1,250** (twee halve Loten), en op Nos. 5959, 17244, 17374, 17546, 17573 en 17590, ieder *f* **1000**, zijn wederom te bekomen HEELE en GEDEELTEN van KOOPLOTEN voor de 203de Kon. Ned. Loterij, waarvan de *Eerste Klasse* begint te trekken op den 4den October aanstaande.

De Ondergeteekende gedurende een reeks van jaren werkzaam geweest bij den Heer PALING te *Rotterdam*, beveelt zich in de gunst van zijne geëerde Stadgenooten en Begunstigers, in het Repareren van **PIANO'S** en onderscheiden soorten van **STRIJK-INSTRUMENTEN.**

C. C. BENDER.

Adres ten huize van A. BOMLI, *Steendrukker*, op de Mare Wijk V No. 646, te *Leyden.*

GRAANPRIJZEN AAN DE BEURS TE LEYDEN.

Zaturdag 4 September.

Nieuwe Rogge *f* 8.50 tot 8.00. Gerst *f* 6.30 tot *f* 5.60. Haver *f* 6.20 tot *f* 5.60. Koolzaad *f* 11.50 tot *f* 11.00.

PRIJS VAN DE BOTER AAN DE WAAG TE LEYDEN.

Zaturdag 4 September. Van 39 tot 42 à 43 Gulden.

BEURSPRIJS VAN SCHULDBRIEVEN.

VRIJDAG, 3 SEPTEMBER.

		Laagst. koers.	Hoogst. koers.	Gebleven.
NEDERLAND, Werkelijke Schuld.	à $2\frac{1}{2}$ pCt.	$56\frac{1}{16}$	$56\frac{1}{8}$	$56\frac{1}{16}$
Dito dito	» 3 »	$68\frac{9}{16}$	$68\frac{5}{8}$	$68\frac{5}{8}$
Dito dito	» 4 »	88	$88\frac{1}{16}$	88
O. I. Leening	» 4 »	88		
Amortisatie Syndicaat.	» $3\frac{1}{2}$ »			
Handel-Maatschappij	» $4\frac{1}{2}$ »	$169\frac{1}{8}$	$169\frac{1}{4}$	$169\frac{1}{8}$
Haarlemmermeer	» 5 »			
Aandeelen Rijn-Spoorweg	» $4\frac{1}{2}$ »			
Aand. Holl. Spoorweg Maatschap.	» »			
BELGIE, Certificaten	» $4\frac{1}{2}$ »			
Dito Dito	» $2\frac{1}{2}$ »			
Dito. bij ROTHSCHILD	» $2\frac{1}{2}$ »			
SPANJE, Leen. bij Ardoin van 85 £	» 5 »	$15\frac{3}{4}$	$15\frac{7}{8}$	
Dito bij dito, onbep. stukken.	» 5 »	$14\frac{5}{8}$	$14\frac{3}{4}$	
Dito Binnenl. à 6 m.	» 3 »	$24\frac{5}{8}$	$24\frac{3}{4}$	$24\frac{11}{16}$
Coupons Ardoins.	» »	$12\frac{3}{4}$	$13\frac{1}{8}$	
PORTUGAL, te Londen	» 3 »	$25\frac{3}{8}$		
Dito Dito	» 4 »	$25\frac{1}{8}$	$25\frac{1}{4}$	$25\frac{1}{8}$
RUSLAND, Obl. HOPE 1798 en 1816	» 5 »	$105\frac{5}{8}$		
Dito dito 1828 en 1829	» 5 »	$105\frac{1}{2}$	$105\frac{5}{8}$	
Cert. bij dito 1831 en 1833	» 5 »	$96\frac{1}{4}$		
Dito bij HOPE	» 4 »	$89\frac{5}{8}$		
Dito bij STIEGLITZ & Co.	» 4 »	$89\frac{5}{16}$	$89\frac{3}{8}$	
Certificaten te Hamburg	» 5 »			
Inschrijving in Assign.	» 6 »			
Certificaten van dito	» 6 »			
POLEN, Certificaten	» 4 »			
Dito Aandeelen met Loting	fl. 300 *f*			
Dito dito	» 500 »			
PRUISSEN, Loten van 50 R.	» » »			
OOSTENRIJK, Oblig. Weener Bank	» 5 pCt.	$102\frac{3}{4}$		
Idem	» 4 »			
Oblig. Metalliek	» 5 »	$102\frac{5}{8}$		
Idem	» $2\frac{1}{2}$ »	$52\frac{3}{8}$		
Aandeelen 28 Mei 1834	*f* 500 *f*			
Idem 1 April 1839	*f* 250 *f*			
NAPELS, Certif. bij Lam. en Bouw.	à 5 pCt.			
BRAZILIE,	» 5 »			
AMERIKA,	» 6 »			
Dito Bankactiën,	» »			
MEXICO,	» 5 »			
VENEZUELA.	» $2\frac{1}{4}$ »			

Koers van het Geld: Beleening $3\frac{1}{2}$, $3\frac{3}{4}$. Prolongatie 4. Wissel-Disconto 4 pCt.

Te Leyden ter Boekdrukkerij van J. G. LA LAU.